

taller de traducció

del gallec i del portuguès

< UB ESTUDIS GALLECS I PORTUGUESES >
< ÍNDEX >
< INFORMACIÓ >

Begoña Paz [A Coruña, 1965—]

Cos de mudances

—Veu? —va dir la dona, guaitant per la finestra de l'habitació—. Ja són aquí. Quina bona planta fa el seu fill. I la seva jove, quina pell, i que ben vestida —la vella continuava en silenci, tot repassant amb els dits la vora de la seva brusa de confecció casolana—. L'han d'estimar molt, Chariño. No tots tenen la sort que els vinguin a buscar en aquestes dates.

L'anciana va alçar la vista un instant, i va fixar en la dona una mirada mancada d'emoció.

—Sí, ja ho sé, trobarà a faltar els seus amiguets, oi? I el Manoliño, és clar. Quina peça, el nostre Manoliño. Ai, si fos trenta anys més jove... Pero no es posi trista, dona. Vostè ja està amb els seus amiguets tot l'any.

La porta es va obrir, i una parella de mitjana edat va entrar somrient. L'home es va dirigir a la dona vestida de blanc.

—Ja estarà a punt, espero. Encara tenim molt de camí fins a casa.

Sense badar boca, la vella es va aixecar. L'empleada va entregar a l'home una mínima maleta amb els cantells escrostonats i va posar a l'anciana una jaqueta sobre les espatlles.

—Tapi's, no fos cas que se'ns refredi. I no s'amoïni, ja m'encarrego jo d'acomiar-la dels seus amics.

Al cotxe la parella enraonava animadament mentre l'anciana mirava per al finestreta. Però el cotxe anava massa ràpid per permetre-li fixar la mirada, i la dona volia veure, feia massa temps que no veia res més enllà del parc de la residència, els murs de la residència, el personal de la residència i els seus companys de reclusió.

Quan va arribar a casa la van instal·lar en un petit despatx on van col·locar un llit minúscul a tocar de la taula de l'ordinador. La seva jove se'n va excusar nerviosament:

—La casa és tan petita... I gràcies que els nens no hi són, perquè sinó no sabríem on ficar-la. Ja sap com és la canalla —la mirada de l'anciana va seguir mostrant la seva opacitat acostumada—, no els agrada que ningú no es fiqui a la seva habitació, però jo ja li he dit al Gustavo que a vostè no li faria res dormir aquí. Aquest és l'armari, veu? —va mirar de cua d'ull la petita maleta—, crec que hi cabrà tot. Una última cosa —la dona va abaixar la veu, i li va donar al seu to la nitidesa d'una fulla ben esmolada—, no volem tenir el mateix problema de l'últim cop, oi? —Va treure una bossa de l'armari i la va posar damunt del llit—. Li agrairia, Charo, que els fes servir mentre sigui a casa —l'anciana va obrir la boca, només per tancar-la sense dir res—. Bé, aquí els té. Si li'n calen més només ho ha de dir, el Gustavo anirà a la farmàcia de bon grat. I ara, si em dispensa, he de fer un cop d'ull al dinar. Aquesta noia és tan, tan esbojarrada...

La dona va seure sobre el llit tan lluny com va poder del paquet de bolquers. Va seguir repassant-se amb els dits la vora de la brusa, fins que el soroll d'una porta en tancar-se la va despertar de la seva abstracció. Va aixecar-se, va obrir la maleta i va guardar les escasses pertinences dins el petit armari.

Es va treure els passadors dels cabells i va deixar que la seva llaga melena: esfilagarsada i grisa, li caigués sobre les espatlles. Es va pentinar un cop i un altre, primer cap enrere, després va tragar una línia recta al centre del crani, i va acabar recollint-se els cabells en un monyo impecable, com un pastís angles. Després va seure al llit, a esperar.

Una hora més tard la minyona va mar a buscar-la per dur-la al menjador, on el fill i la jove ja havien començat el primer plat.

—Què feia, mare? Duem una bona estona esperant-la —va rondinar el Gustavo entre cullerada i cullerada de sopa—. Seveixi-la, Maria. Siusplau.

L'anciana va detenir la criada amb un gest, va agafar el cullerot amb la mà tremolosa i es va servir una quantitat ridícula de sopa. Se'n va prendre una cullerada, però la mirada de reprovació de la seva nora li va indicar que, com sempre, havia xarrupat per prendre la sopa. Va deixar caure la cullera i es va mantenir amb la mirada fixa en el plat, escoltant la dringadissa dels coberts contra la vaixel·la, el frec de les copes, la remor de la conversa entre el seu fill i la seva nora.

Va rebutjar amb un gest el segon plat. Va ser després de les postres que ja ningú no li va oferir quan el seu fill li va reclamar que parés atenció.

—Ja veurà que bé que ho passarem, aquest Nadal. Teníem unes ganes tremendes de tenir-la amb nosaltres, però ja se sap com són aquestes coses, entre els nois, el poc lloc que tenim a casa... —l'anciana va recórrer mentalment, una per una, les habitacions de la casassa—. Li volia comentar una cosa —la vella va sorprendre una mirada de reüll entre el fill i la nora—. És sobre la casa de Monelos. Ens han fet una oferta magnífica; una immobiliària hi vol edificar un bloc de pisos, imagini's, tants anys plantant-hi gresos i ara sembla que la casa i els horts valen una petita fortuna —el fill va agafar una cullerada més de flam—. Dilluns la duré al notari, hi ha de signar uns papers. El gestor diu que convé fer-ho ara, abans no s'acabi l'any. Pels impostos. També hi haurà

Extret de:
Begoña Paz, *A ferida*. Vigo: Xerais, 2004.
< TEXT ORIGINAL >

Per a citar la traducció:
**Paz, Begoña. "Cos de mudances".
Taller de traducció del gallec i del
portuguès. Traducció d'Eduard del
Castillo Velasco. Barcelona: Estudis
Gallecs i Portuguesos– Universitat de
Barcelona, 2011.** <url>

Creat per UB Estudis Gallecs i Portuguesos sota
llicència Creative Commons Reconeixement no
comercial

l'Eduardo, és clar. Podem aprofitar la visita a la notaria per anar a dinar plegats, que li sembla? — davant el silenci de l'anciana, el fill va picar amb els artells a les tovalles—. No podem deixar passar aquesta oportunitat. Necessitem els diners. L'empresa no va tan bé com hauria d'anar, i costa molt mantenir aquesta casa. Per no parlar de les mensualitats de la residència. Deliciós el flam, Carmen, com sempre —li va dir a la seva dona, mentre s'aixecava de la taula.

L'anciana va estar asseguda fins que la minyona va acabar de desparar la taula. Va ser llavors que es va traslladar al saló amb la parella. Va seure en un racó del sofa de pell, mirant les vitrines plenes a vessar de figures petitíssimes de vidre, l'obsessió de la seva nora, la col·lecció de pipes que el seu fill mai no fumaria, observant el magnífic pessebre de terracota col·locat a l'altra banda del saló, a la galeria sobre el jardí.

—No li fa res quedar-se sola, oi? El Gustavo ha d'anar a l'oficina, jo a la perruqueria i la Maria ha d'anar a comprar...

La dona va quedar-se sola a la sala, amb una pila d'àlbums damunt la taula que la nora li havia deixat perquè s'hi entretingués. En va agafar un a l'atzar. La quantitat de cares desconegudes la va atabalar. Al segon àlbum, el Gustavo envoltat dels seus amics de la universitat, el Gustavo a la neu, amb la Carmen als braços, el Gustavo, la Carmen i el Gustavito, el seu primer fill. El Gustavo a la porta de la seva primera empresa, amb els braços plegats sobre el pit i l'aspecte decidit. El Gustavo, estranyament desconegut dins un frac, saludant un home alt d'aspecte jovial. El Gustavo, cada vegada més gras, cada cop més caravermell, els anys que li embeneïen el rostre i l'esperit.

Va ser en obrir l'últim àlbum que la va colpejar la nostàlgia. El Gustavo i l'Eduardo, amb els seus vestits prestats de marinerets, el dia de la primera comunió. El Gustavo vestit de soldat, grassonet i amb la mirada baixa. El Gustavo tot sol, en una foto que la va sorprendre. Coneixia aquella foto, el nen de dotze anys fotografiat al port, amb els vaixells al fons. Coneixia perfectament l'origen d'aquella ombra que es dreçava protectora sobre l'espatlla dreta del noi. Va recordar sense cap esforç la fotografia completa, el seu home en granota, el rostre colorat, els cabells empastats pel salnitre, la mà sobre l'espatlla del seu fill preferit. Un fill que l'havia estimat tant que no havia dubtat a esborrar la seva imatge de l'àlbum familiar. La dona va mirar al seu voltant, amb els ulls cremant per les llàgrimes que no havia vessat. Sí, el Gustavo, la seva jove, qui fos que hagués mutilat la foto, tenia raó. El seu home desentonaria amb les figuretes de vidre, amb els sofàs de pell i els llums de llàgrimes, amb les tovallores de fil, la minyona i els ordinadors. Com ella.

Unes hores més tard, quan el seu fill va arribar a casa, la va trobar com l'havia deixada, asseguda al sofà, repassant amb els dits la vora inferior de la brusa, com si volgués comprovar, una per una, totes les puntades. No va ser fins que va relliscar al basal de pixums de davant el pessebre que es va fixar en la bassa on pampalluguejaven convertides en pols, les caríssimes figuretes de la seva dona, en els gairebé irreconeixibles trossets de pipa que s'amuntegaven a l'establia, a la dreta de la cova, a la mantellina de la mare de déu, confeccionada amb la mateixa seda carmesina que el vestit que la seva dona havia comprat per al sopar en que llençarien la casa per la finestra i celebrarien, de manera tan optimista com aventurada, la venda de la casa.

